

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

18 лютого 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 456/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі дисциплінарної палати:

головуючого – Патрюка М.В.,

членів палати: Заріцької А.О., Луцюка П.С.-доповідач, Макарчука М.А., Прилипка С.М.,

розглянувши дисциплінарну справу стосовно судді господарського суду Дніпропетровської області Бондарєва Едуарда Миколайовича, відкриту за зверненням адвоката Фуголя Є.І.,

в с т а н о в и л а :

У серпні 2015 року адвокат Фуголь Є.І. звернувся до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з проханням притягнути до дисциплінарної відповідальності суддю Бондарєва Е.М.

Заявник зазначає, що 14 липня 2015 року господарський суд Дніпропетровської області у складі головуючого судді Бондарєва Е.М. у справі № 916/1674/15 своїм рішенням задовольнив позов Південного регіонального виробничо-комерційного відділу концерну "Украгротехсервіс" до відповідача-1 ТОВ "Агрофірма імені М.О. Посмітного", відповідача-2 ТОВ "Дукла" про зобов'язання передати приплід овець у кількості 9 971 голів, приплід корів в кількості 811 голів та молоко в об'ємі 3 385 200 літрів.

Ухвалюючи рішення від 14 липня 2015 року, суддя не забезпечив дотримання приписів ГПК України стосовно об'єктивності та неупередженості судового розгляду.

Скаржник вважає, що суддя Бондарєв Е.М. вчинив дії, які свідчать про умисне порушення норм права, неналежне ставлення до своїх службових обов'язків.

На підтвердження своїх слів скаржник посилається на постанову Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 07 жовтня 2015 року, якою рішення господарського суду Дніпропетровської області від 14 липня 2015 року було скасовано.

Апеляційна інстанція не погодилася з висновками суду першої інстанції

оскільки вони у порушення вимог статті 43 ГПК України були прийняті при неповному встановленні обставин справи та з порушенням норм матеріального і процесуального права.

Стосовно обставин, викладених у зверненнях, суддею Бондарєвим Е.М. надано Комісії письмові пояснення та копії окремих матеріалів справи.

Відповідно до вимог статті 95 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» членом Комісії проведено перевірку даних про наявність підстав для відкриття дисциплінарної справи та притягнення судді Бондарєва Е.М. до дисциплінарної відповідальності, за результатами якої складено висновок з викладенням фактів та обставин, виявлених у ході перевірки.

Постановою Верховної Ради України 479-VIII від 21 травня 2015 року Бондарєв Е.М. обраний на посаду судді безстроково.

Рішенням Комісії від 26 листопада 2015 року № 3533/дп-15 стосовно судді Бондарєва Е.М. відкрито дисциплінарну справу за зверненням адвоката Фуголя Є.І.

Розглянувши дисциплінарну справу, заслухавши доповідача, пояснення судді Бондарєва Е.М., перевіривши зібрані матеріали, Комісія встановила такі факти та обставини.

Згідно з наданою довідкою про рух справи № 916/1674/15 за позовом Південного регіонального виробничо-комерційного відділу концерну "Украгротехсервіс" до відповідача-1 ТОВ "Агрофірма імені М.О. Посмітного", відповідача-2 ТОВ "Дукла" про зобов'язання передати приплід овець у кількості 9 971 голів, приплід корів в кількості 811 голів та молоко в об'ємі 3 385 200 літрів її було прийнято до провадження 08 червня 2015 року і призначено слухання у засіданні на 25 червня 2015 року.

Через необхідність надання додаткового часу для підготовки заперечень у судовому засіданні оголошено перерву до 14 липня 2015 року.

У судовому засіданні 14 липня 2015 оголошено вступну та резолютивну частину рішення.

Не погодившись з рішенням господарського суду Дніпропетровської області від 14 липня 2015 року, відповідачі ТОВ «Агрофірма ім. М.О. Посмітного» та ТОВ «Дукла» звернулися з апеляційними скаргами до апеляційної інстанції, в яких просили рішення суду скасувати, ухвалити нове рішення про відмову у позові.

31 липня 2015 року справу направлено до Дніпропетровського апеляційного господарського суду.

Постановою Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 07 жовтня 2015 року апеляційні скарги ТОВ «Агрофірма ім. М.О. Посмітного» та ТОВ «Дукла» задоволено, рішення господарського суду Дніпропетровської області від 14 липня 2015 року скасовано.

Колегія суддів апеляційної інстанції не погодилася з висновками суду першої інстанції, оскільки вони були прийняті у порушення вимог статті 43 ГПК України – при неповному встановленні обставин справи і з порушенням норм матеріального і процесуального права.

У своїх письмових поясненнях суддя Бондарев Е.М. вказав, що розгляд справи відбувався відповідно до вимог Господарського процесуального кодексу України. Спілкування з представниками сторін стосовно розгляду справи відбувалося під час судового процесу. Суддя не несе відповідальності про думки та уявлення учасників судового процесу.

Суддя Бондарев Е.М. зазначив, що справа № 916/1674/15 надійшла до господарського суду Дніпропетровської області у порядку підсудності з господарського суду Одеської області. Ухвалою від 08 червня 2015 суд вимагав від позивача надати документи, що підтверджують вартість спірного майна, докази сплати судового збору з урахуванням вартості спірного майна, тобто як зі спору майнового характеру.

Представник позивача зазначив у судовому засіданні, що предметом розгляду є немайновий спір. Із вказаною позицією погодився господарський суд Одеської області, приймаючи позовну заяву та порушуючи провадження у справі.

У судовому засіданні були з'ясовувані розрахунки заявлених позивачем вимог. Позивачем було надано пояснення стосовно розрахунку. Для надання сторонам можливості здати через канцелярію суду наявні документи у судовому засіданні було оголошено перерву.

Після перерви до матеріалів справи, окрім інших документів, надійшла й заява позивача про зміну проценту вибраківки. Представником позивача у судовому засіданні надавались для ознайомлення судові рішення стосовно предмета спору у справі № 916/1674/15, що вже були у матеріалах справи. Після оголошення вступної та резолютивної частин рішення до справи не долучалися документи, які не розглядалися у судовому засіданні.

При дослідженні наданих матеріалів та пояснень судді з'ясовано, що господарським судом Дніпропетровської області у складі головуючого судді Бондарева Е.М. розглядалася справа № 916/1674/15 за позовом Південного регіонального виробничо-комерційного відділу концерну "Украгротехсервіс" до відповідача-1 ТОВ "Агрофірма імені М.О. Посмітного", відповідача-2 ТОВ "Дукла" про зобов'язання передати приплід овець у кількості 9 971 голів, приплід корів в кількості 811 голів та молоко в об'ємі 3 385 200 літрів.

14 липня 2015 року своїм рішенням суд задовольнив позов Південного регіонального виробничо-комерційного відділу концерну "Украгротехсервіс".

Вказане рішення було оскаржено до апеляційної інстанції.

Постановою Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 07 жовтня 2015 року рішення господарського суду Дніпропетровської області від 14 липня 2015 року у справі № 916/1674/15 було скасовано.

Скасовуючи рішення господарського суду Дніпропетровської області від 14 липня 2015 року у справі № 916/1674/15, апеляційною інстанцією було зазначено, що суд першої інстанції, вирішуючи справу, необґрунтовано задовольнив позовні вимоги, оскільки неповно з'ясував обставини, що мають значення для справи, визнав доведеними ті обставини, які не були доведені позивачем належними та допустимими доказами, що відповідно до статті 103

ГПК України є підставою для задоволення апеляційних скарг та скасування рішення суду з ухваленням нового рішення про відмову у позові.

Колегія суддів Дніпропетровського апеляційного господарського суду не погодилася з висновками суду першої інстанції, оскільки вони у порушення вимог статті 43 ГПК України були прийняті при неповному встановленні обставин справи, а також з порушенням норм матеріального і процесуального права.

Постановою Вищого господарського суду України від 09 грудня 2015 року касаційну скаргу Південного регіонального виробничо-комерційного відділу концерну "Укргротехсервіс" залишено без задоволення, постанову суду апеляційної інстанції від 07 жовтня 2015 року залишено без змін.

Ухвалою Верховного Суду України від 02 лютого 2016 року відмовлено у допуску справи № 916/1674/15 до провадження.

Відповідно до частини 1 статті 43 ГПК господарський суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному розгляді в судовому процесі всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом.

Результат оцінки доказів наводиться у судовому рішенні, який полягає в мотивації прийняття чи відмови у прийнятті доказів, що подані особами, які беруть участь у справі, з метою обґрунтування своїх вимог і заперечень.

У Постанові Пленуму Верховного Суду України від 18 грудня 2009 року №14 "Про судові рішення у цивільній справі" визначено, що обґрунтованим визнається рішення, ухвалене на основі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених доказами, які були досліджені в судовому засіданні і які відповідають вимогам закону про їх належність та допустимість, або обставин, що не підлягають доказуванню, а також якщо рішення містить вичерпні висновки суду, що відповідають встановленим на підставі достовірних доказів обставинам, які мають значення для вирішення справи.

У пункті 4 Постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 23 березня 2012 року № 6 "Про судові рішення" дається вказівка господарським судам виходити з того, що рішення може ґрунтуватись лише на тих доказах, які були предметом дослідження і оцінки судом. При цьому необхідно мати на увазі, що згідно зі статтею 43 ГПК України наявні докази підлягають оцінці у їх сукупності і жодний доказ не має для господарського суду заздальгідь встановленої сили. Відхиляючи будь-які доводи сторін чи спростовуючи подані стороною докази, господарські суди повинні у мотивувальній частині рішення навести правове обґрунтування і ті доведені фактичні обставини, з огляду на які ці доводи або докази не взято до уваги судом. Викладення у рішенні лише доводів та доказів сторони, на користь якої приймається рішення, є порушенням вимог статті 42 ГПК України щодо рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом.

Цією постановою звертається увага на те, що господарські суди повинні дотримуватись передбаченої статтями 84, 86 ГПК України структури та

послідовності викладення рішення, яке повинно прийматись у цілковитій відповідності з нормами матеріального і процесуального права та фактичними обставинами справи, з достовірністю встановленими господарським судом, тобто з'ясованими шляхом дослідження та оцінки судом належних і допустимих доказів у конкретній справі.

Відповідно до частини 2 статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Установлені під час перевірки обставини свідчать про те, що суддею Бондарєвим Е.М. умисно неповно з'ясовано обставини, що мають значення для справи. Суддя Бондарєв Е.М. визнав доведеними ті обставини, які не були доведені позивачем належними та допустимими доказами, всупереч вимогам статті 84 ГПК України не зазначив у судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів відповідачів у справі ТОВ "Агрофірма імені М.О. Посмітного" та ТОВ "Дукла" щодо суті спору.

Порушення вимог закону щодо повноти, всебічності та об'єктивності при розгляді справи № 916/1674/15, а також те, що фактичні обставини справи встановлені господарським судом з порушенням умови достовірності, без з'ясування шляхом дослідження та оцінки судом належних і допустимих доказів у конкретній справі, стало підставою скасування рішення місцевого суду апеляційною інстанцією.

На засіданні Комісії адвокат Фуголь Є.І. відзначив, що суддя Бондарєв Е.М. умисно у мотивувальній частині рішення не надав оцінку доказам, лише вказавши про відхилення аргументів відповідачів та клопотання про експертизу, при цьому ніяк не мотивував такі відмови. Суддя Бондарєв Е.М. умисно не вказав у рішенні про відсутність оспорюваного майна в природі, що могло суттєво вплинути на правове обґрунтування дій сторін у справі щодо суті спору.

Аргументацію адвоката Фуголя Є.І. підтримав при розгляді скарги Комісією і представник ТОВ "Дукла" ОСОБА_1, надавши Комісії копії рішень суду касаційної інстанції та Верховного Суду України.

Також на засіданні Комісії суддя Бондарєв Е.М. пояснив, що суди апеляційної та касаційної інстанцій не вказали конкретно, у чому вони побачили порушення з його боку, а також вважає, що правильно оцінив усі обставини та докази у справі.

Відповідно до підпункту «б» пункту 1 частини 1 статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження за незазначення в судовому рішенні мотивів прийняття або відхилення аргументів сторін щодо суті спору.

Ураховуючи зазначене, встановлені обставини свідчать про наявність у діях судді Бондарєва Е.М. ознак дисциплінарного проступку, наслідком якого

може бути притягнення до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених підпунктом «б» пункту 1 частини 1 статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Відповідно до приписів частини 2 статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» при обранні дисциплінарного стягнення стосовно судді враховуються характер проступку, його наслідки, особа судді, ступінь його вини, обставини, що впливають на можливість притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Вирішуючи питання про обрання дисциплінарного стягнення, комісія враховує характеристику, надану головою господарського суду Дніпропетровської області Татарчуком В.О., відповідно до якої суддя Бондарев Е.М. працює на посаді судді з 2009 року, за час роботи зарекомендував себе кваліфікованим, дисциплінованим працівником, професійно розглядає справи, користується повагою в колективі.

Згідно довідки, наданої господарським судом Дніпропетровської області, за 2015 рік суддя Бондарев Е.М. розглянув 117 справ (з них скасовано рішень – 3).

Комісія дійшла висновку про задовільний рівень професійної кваліфікації судді Бондарева Е.М.

Оцінюючи ступінь вини судді Бондарєва Е.М., Комісія бере до уваги, що такий проступок допущено суддею вперше.

Також Комісія враховує, що дисциплінарне стягнення до судді Бондарєва Е.М. застосовується у строк, передбачений частиною 4 статті 96 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Зважаючи на викладене, Комісія дійшла висновку про необхідність притягнення судді Бондарєва Е.М. до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених підпунктом «б» пункту 1 частини 1 статті 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», та застосовує до нього дисциплінарне стягнення у виді попередження.

Керуючись статтями 92-97, 99, 101, 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Комісія

в и р і ш и л а :

притягнути до дисциплінарної відповідальності суддю господарського суду Дніпропетровської області Бондарєва Едуарда Миколайовича.

Застосувати до судді господарського суду Дніпропетровської області Бондарєва Едуарда Миколайовича дисциплінарне стягнення у виді попередження.

Рішення Комісії про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності може бути оскаржене суддею, стосовно якого воно прийнято, до Вищої ради юстиції або Вищого адміністративного суду України не пізніше одного місяця з дня вручення йому чи отримання поштою копії рішення.

Скарга до Вищої ради юстиції подається суддею через Вищу кваліфікаційну комісію суддів України.

До Вищого адміністративного суду України рішення оскаржується в порядку, передбаченому процесуальним законом.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени палати:

А.О. Заріцька

М.А. Макарчук

С.М. Прилипко